

Stowarzyszenie zrzesza osoby zajmujące się naukowo i praktycznie zagadnieniami rozwoju człowieka. Zadaniem Stowarzyszenia jest tworzenie środowiska dla dyskursu dotyczącego tematów podejmowanych w pracowniach naukowców oraz rozstrzyganych praktycznie w kontaktach z jednostkami i instytucjami.

Zarząd 2019 – 2023

dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM - Prezes

dr hab. Dorota Czyżowska, Prof. UJ - Wiceprezes

dr hab. Jan Ciecuch, prof. UKSW - Wiceprezes

dr hab. Alicja Kalus, prof. UO - Skarbnik

dr hab. Ewa Gurba, prof. UJ - Sekretarz

prof. dr hab. Maria Kielar-Turska, UJ

dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. UMCS

dr hab. Elżbieta Rydz, prof. KUL

dr Ludmiła Zając-Lamparska, UKW - Redaktor Biuletynu

Komisja Rewizyjna

dr hab. Anna Oleszkowicz, prof. UW

dr hab. Wioletta Radziwiłowicz, prof. UG

dr hab. Henryk Olszewski, prof. UG

BIULETYN Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka

Numer 22

Styczeń-Luty-Marzec 2020

Obywatelstwo w czasach koronawirusa

O początku roku mieszkam i pracuję na uniwersytecie w Hong Kongu jako *visiting professor*. Inna kultura, uniwersyteckie obyczaje i sposób pracy zadziwiły mnie od początku. Jednak towarzyszę moim kolegom, naukowcom i studentom, w jednym z największych kryzysów (tak przynajmniej oni to określają) jaki spotkał Hong Kong w ostatnich kilkudziesięciu latach – *epidemii koronawirusa*.

Dostaję wiele troskliwych e-maili i telefonów od moich polskich przyjaciół z zapytaniem czy jestem bezpieczna, czy mi nie dostarczyć środków czystości, czy półki w marketach nie pustoszeją. Ale też pytają mnie znajomi, którzy mają kupione już bilety lotnicze, czy jest sens jechać do Hong Kongu, który jest przecież częścią Chin (epicentrum epidemii), choć na prawach autonomicznych.

Jak działa Hong Kong w „czasach zarazy”? Wiele dziejących się tu rzeczy, rozmów, obserwacji jest inspirujących i z pewnością niejedno pracownie naukowe będzie im poświęcone. Ja chcę się podzielić z Państwem dwoma przemyśleniami na temat znaczenia obywatelstwa i dobrodziejstw nowych technologii w sytuacjach kryzysu.

Jak siła wodospadu uderzyła mnie niezwykła samoorganizacja Hongkończyków już w dniu, kiedy media podały informację o pierwszym przypadku zarażenia wirusem w Hong Kongu. Studenci przyszli na zajęcia w maskach. Wszyscy! Kiedy weszłam do sali wykładowej, natychmiast zaferowali mi płyn dezynfekujący do rąk i maskę. Kiedy zaczęłam tłumaczyć, że przypadek zakażenia jest jednostkowy, że wirus przenosi się drogą kropelkową i prawdopodobieństwo zakażenia z powietrza jest minimalne, więc ja zakażenia się nie obawiam, usłyszałam stanowczą ale zdecydowaną odpowiedź: „Nie chodzi tylko o to, że Ty możesz się zarazić ale też o to, że gdybyś była nosicielem zarażała byś innych”. Jakże krótka i dosadna była ta lekcja obywatelskiej postawy.

Sytuacja epidemii (jakkolwiek trudno powiedzieć o epidemii w państwie, gdzie zakażonych jest 70 osób na 7,5 miliona mieszkańców) jest trudna dla każdej społeczności. Radzenie sobie z nią wymaga podjęcia sprawnych decyzji i wdrożenia procedur bezpieczeństwa ze strony państwa. Ale wymaga też dojrzałości i odpowiedzialności członków społeczności – obywatelskiej postawy troski nie tylko o siebie ale też o innych. Moi sąsiedzi, ale też koledzy uniwersyteccy, już po kilku dniach dzielili się ze mną, z trudem zdobytymi, maskami (to tutaj towar prawdziwie deficytowy – jedyne kolejki od kilkunastu w sklepach lat to te po maski). Kilkukrotnie spotkałam się z sytuacją w metrze, że osoba wyjmowała z torebki maskę i dawała współpasażerowi, który jej nie miał (w Polsce podobno na hasło koronawirus maski sprzedały się w ciągu jednego dnia, ale nikt na ulicy ich nie nosi - sic! ale może to tylko plotki). Współpasażerowie po wyjściu z autobusu lub metra wyjmują buteleczki z płynem dezynfekującym ręce, nie prowadzą rozmów w zatłoczonych miejscach (mówienie to ekspresja potencjalnego wirusa) i ograniczają bezpośrednie kontakty.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

Ostatnie zajęcia przed przejściem uniwersytetu w tryb on-line

Czy koronawirus spowodował, że życie społeczne w Hong Kongu zamiera? Otóż ku mojemu zdziwieniu nie. Zbawiennym rozwiązaniem są, tak często krytykowane, nowe technologie. Życie akademickie na uniwersytecie toczy się w odmiennym i nie znanym mi dotąd trybie on-line. Zajęcia odbywają się w systemie ZOOM (podobnym do SKYPE). System daje naprawdę niezwykle możliwości. Można

na żywo zebrać grupę kilkudziesięciu studentów i patrzeć na ich twarze na pulpicie (w większych grupach powyżej 100 nie jest to już niestety możliwe). Sprawdzanie obecności nie jest więc konieczne (wiadomo kto się zalogował). Oprócz klasycznej formy wykładowej z prezentacją w Power Point, możliwe jest aranżowanie dyskusji. Co ciekawe ZOOM sam wymusza kulturę debaty – nie mogą bowiem mówić dwie osoby na raz. System pozwala też na organizowanie pracy w grupach – łączenie osób w zespoły, które mają przedyskutować kwestie. Prowadzący może włączać się w prace zespołów i przełączać pomiędzy nimi. Można też zajęcia nagrywać, udostępniać, prezentować rezultaty pracy zespołów, które wzajemnie przekazują sobie wypracowane kwestie i na nich budują kolejne działania. Podobnie odbywają się seminaria i spotkania badawcze pomiędzy naukowcami. Mimo przekonania, że technologia nie zastąpi kontaktów bezpośrednich, w moim przypadku (a pracuję tak od miesiąca), zaciera się już granica pomiędzy światem realnym i wirtualnym – mam bowiem poczucie, że ze wszystkimi studentami i akademikami jestem w rzeczywistym kontakcie (przynajmniej mogą zobaczyć ich twarze bez masek).

Codzienna stabilna rzeczywistość nie pozwala nam odczuć, jak bardzo wzajemne zaufanie, działanie dla dobra publicznego, wspieranie się nawzajem ale też wspieranie instytucji państwa w działaniach dla dobra wszystkich jest ważne. W sytuacji zagrożenia, ma to fundamentalne znaczenie. Są bowiem sprawy, z którymi rządy i instytucje państwowe nie są w stanie sobie poradzić, nawet gdyby miały najlepsze doświadczenia, kompetencje i zasoby finansowe. Obywatelska postawa to przecież nie tylko aktywność wobec polityki. To przede wszystkim nasze działanie wobec codziennych spraw. Wiedzą to Hongkończycy radzący sobie z koronawirusem. I to radzący sobie świetnie. W miejscu, które jest jednym z najgęściej zaludnionych, gdzie dżungla miasta to wieżowce kilkudziesięciopiętrowe, przypadki zakażeń są incydentalne. Warto abyśmy pamiętali o tym Ci, którzy jeszcze z koronawirusem nie mieliśmy do czynienia. Mikrobiolodzy podkreślają, że epidemie będą zdarzały się coraz częściej. Obywatelskie postawy okazują się mieć fundamentalne znaczenie w ich obliczu. W naszym najnowszym Biuletynie, znajdziecie Państwo wiele wątków związanych bieżącymi problemami rozwojowymi i społecznymi, w tym z funkcjonowaniem obywatelskim, diagnozą osobowości i emocjonalno-społecznego funkcjonowania dzieci i młodzieży, ale też zaproszeniami do prowadzenia wspólnych przedsięwzięć badawczych i dzielenia się nimi na konferencjach naukowych. Życzę wszystkim owocnej i inspirującej lektury.

*Dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM
Prezes Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka*

Seminarium śródroczne PSPRC

W dniach **10-11 grudnia 2019 r.** odbyło się **Seminarium Śródroczne Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka**. W pierwszym dniu odbyło się zebranie Zarządu PSPRC, w drugim natomiast miało miejsce Seminarium naukowe nt. „Rozwój człowieka w okresie dzieciństwa, dorastania i dorosłości: Osobowość i procesy poznawcze”. Miejscem obu wydarzeń był Uniwersytet SWPS w Warszawie.

W **zebraniu Zarządu PSPRC** uczestniczyły następujące osoby: dr hab. Jan Ciecuch, prof. UKSW; dr hab. Dorota Czyżowska, prof. UJ; dr hab. Ewa Gurbaba, prof. UJ; dr hab. Alicja Kalus, prof. UO; dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM; dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. WSEI; dr hab. Elżbieta Rydz, prof. KUL oraz dr Ludmiła Zając-Lamparska, UKW.

Zebranie rozpoczęło omówienie realizacji zadań PSPRC w ostatnim roku oraz przedstawienie sprawozdania finansowego za rok 2019. Następnie podjęto dyskusje nad strategią działania Stowarzyszenia na lata 2019-2023. Dyskusja nad aktywnością naukową objęła sprawozdanie z działalności wydawniczej czasopiśma *Psychologia Rozwojowa*, plany dotyczące organizacji przyszłych Ogólnopolskich Konferencji Psychologii Rozwojowej oraz ustalenia związane z Nagrodą im. Stefana Szumana (informacje poniżej w ramce). Ponadto podjęte zostały tematy współpracy międzynarodowej PSPRC, promocji Stowarzyszenia (w tym Biuletynu, strony internetowej oraz uruchomienia strony Stowarzyszenia na facebooku), a także działań młodych naukowców.

W części zebrania Zarządu uczestniczyli Reprezentanci Organizatorów XXIX OKPR w Warszawie, którzy przedstawili wstępną propozycję programu Konferencji i z Zarządem przedyskutowali kwestie organizacyjne.

Ostatnia część zebrania miała charakter otwarty dla środowiska akademickiego SWPS w Warszawie. Prof. Dorota Czyżowska przedstawiła Zarząd PSPRC oraz omówiła historię Sekcji Psychologii Rozwojowej, która przekształciła się w Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka. Następnie **prof. Beata Krzywosz-Rynkiewicz** wygłosiła **wykład** pt. „Społeczne konteksty obywatelstwa młodych ludzi, perspektywa na XXI wiek”. Przedstawione refleksje oraz wyniki przeprowadzonych badań wzbudziły ożywioną dyskusję. **Syntetyczne omówienie treści prezentowanych w wykładzie znajduje się na stronach 7-9 Biuletynu.**

Nagroda im. Stefana Szumana

Celem Nagrody jest promowanie polskich osiągnięć badawczych wnoszących wkład do wiedzy o rozwoju psychicznym człowieka w ciągu życia.

Aktualny regulamin Nagrody dostępny jest na stronie:
www.psprc.edu.pl/nagroda-im-szumana

Ciąg dalszy
na następnej stronie

www.psprc.edu.pl

UNIwersytet
SWPS
WARSZAWA

UNIwersytet
SWPS
POZNAŃ

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

Seminarium śródroczne PSPRC

Kolejnym wydarzeniem śródrocznego spotkania PSPRC było **otwarte seminarium naukowe nt. „Rozwój człowieka w okresie dzieciństwa, dorastania i dorosłości: Osobowość i procesy poznawcze”**, za którego organizację odpowiadał dr Konrad Piotrowski. W ramach seminarium odbyły się dwie sesje, zatytułowane: „Badania nad rozwojem funkcji wykonawczych u dzieci” oraz „Badania nad rozwojem w okresie dorastania i dorosłości”. Podczas obu sesji łącznie zaprezentowano pięć referatów. Na zakończenie Seminarium z wykładem wystąpił prof. Jan Cieciuch.

Członkowie Zarządu PSPRC oraz dr Konrad Piotrowski podczas Seminarium naukowego

Syntetyczne omówienie tematyki **wykładu prof. Jana Cieciucha** znajduje się **na stronach 10-12** Biuletynu.

Natomiast **streszczenia wystąpień** prezentowanych podczas Seminarium naukowego zamieścimy **w kolejnym numerze** Biuletynu.

W monografii o rozwoju ocen moralnych dziecka, znakomicie przetłumaczonej na język polski przez Tamarę Kołakowską, Jean Piaget zarysował teorię rozwoju moralnego, której znaczenie wykracza nie tylko poza psychologię dziecka, ale też poza psychologię indywidualnego rozwoju człowieka. Psychologowie z reguły nie znają Piageta; zostało im w pamięci tylko to, że lektura jego prac była utrapieniem na zajęciach z psychologii rozwojowej. Nawet psychologowie specjalizujący się w rozwoju człowieka mają z nim kłopot (podobny zresztą do trudności z nim ogółu psychologów), biorący się z przekonania o doniosłości kwestii dziedziczności i środowiska, które sprawia, że cierpią z powodu zakrawającej na kłutwę niemożności oderwania się od tej kwestii. Tymczasem trzeba o niej koniecznie zapomnieć, aby zbliżyć się do Piageta i usłyszeć, co ma do powiedzenia. Nawet jeśli się potem do wcześniejszego przekonania wróci, nigdy nie będzie już ono takie samo.

Pierwsza i najważniejsza wiadomość, jaką Piaget nam komunikuje, to autonomia człowieka, jego umysłu, inteligencji i rozwoju w toku indywidualnego cyklu życia. Właśnie autonomiczna natura umysłowej aktywności dziecka oznacza, że ani dziedziczność, ani środowisko ją dopełniające, nie determinują rozwoju umysłu i osobowości człowieka. Mogą one go jedynie spowolnić aż do zatrzymania i zastoju albo rozruszać, pobudzić, a nawet jego bieg przyspieszyć. Niczego wszakże do niego nie wnoszą. Niczego nie można ani wszczepić, ani nic nie można zaszczepić w umyśle dziecka. Umysł dziecka niczego nie przyjmie z zewnątrz jako swoje, tak samo jak organizm człowieka nie przyjmie za swój przeszczepiony organ i medycy muszą aplikować na stałe leki przeciw odrzuceniu przeszczepu jako ciała obcego, heteronomicznego. Takiego właśnie obcego pochodzenia są zakazy i nakazy górujących nad dzieckiem dorosłych, które tłumią w nim spontaniczne myśli i działania. Wygląda to także na obronę świata dorosłych przed dziećmi z ich autonomią w postaci dziecięcej spontaniczności, którą należy podporządkować mocą wychowawczego autorytetu regułom współżycia w świecie, w jakim dzieci mają się ostatecznie znaleźć, doprowadzone tam przez dorosłych.

Z kręgu uczniów Lawrence'a Kohlberga, kontynuatora myśli i badań Piageta nad rozwojem społeczno-moralnych pojęć i rozumowań, pochodzi opinia o powodach, jakie skłoniły Piageta - biologa, zafascynowanego we wczesnej młodości prostymi formami życia w jeziorze Lemańskim – do zajęcia się rozwojem umysłu człowieka. Chętnie przychylam się do tej opinii, zwłaszcza gdy wspomnę, z jaką starannością przyrodnika i fascynacją humanisty obserwował Piaget troje swoich dzieci od pierwszych chwil po narodzinach, jak sobie radziły w naszym świecie przez dwa pierwsze lata życia. A potem jeszcze obserwował, jak znakomicie radzą sobie dzieci starsze poza światem przymusu dorosłych,

Ciąg dalszy na następnej stronie

Piageta psychologia rozwojowa polityki

gdy zabawiają się grą w kule i ustalają reguły, wedle których będą grać i pilnują w cywilizowany sposób sami siebie w gronie graczy, aby rzeczywiście te reguły w praktyce gry przestrzegać. Otóż miałby Piaget – wedle wspomnianej opinii – odejść od cieszenia się światem mięczaków w jeziorze i skupić się na rozwoju umysłu dziecka wobec doświadczeń obu wojen światowych, czyli w obliczu przeraźliwego odejścia ludzkości od rozumu i oddaniu się zbrodniczemu szaleństwu w imię panowania jednych nad drugimi. Miał Piaget nadzieję znaleźć odpowiedź na pytanie, jak zatroszczyć się o rozwój umysłu i osobowości dzieci, aby potrafiły sobie poradzić w dorosłości ze zgubną dla ludzkości tendencją do dominacji jednych nad drugimi i posłuszeństwem wobec stojących wyżej w hierarchii społecznej.

Gra w kule, kulturowa instytucja, przekazywana w wielu kantonach Szwajcarii kolejnym pokoleniom dzieci przez dzieci, objawiła się genialnemu przyrodnikowi jako prototyp równościowych, demokratycznych stosunków społecznych, opartych na odwzajemnieniu podstawowego szacunku pomiędzy uczestnikami. Idą one w parze ze zdolnością umysłu dzieci do koordynacji różnych punktów widzenia. Jej przeciwieństwem jest wcześniejszy w rozwoju dziecka egocentryzm poznawczy, spotykający się z nakazami i zakazami dorosłych. Jak wiadomo, poznawczy egocentryzm polega na ograniczeniu zdolności dziecka do widzenia rzeczy z jednego tylko punktu widzenia, czyli z zajmowanego aktualnie przez dziecko i tylko z tego punktu widzenia, a zatem bez możliwości uwzględnienia innych ujęć tego samego zdarzenia. Wymagające posłuszeństwa mocą władzy rodzicielskiej nakazy i zakazy oraz idące za nimi nagrody i kary skupiają dziecko na tych właśnie konsekwencjach czynów. Dziecko uważa nagradzane przez autorytet czyny za dobre, a karane za złe. Nie liczą się intencje czynów, lecz konsekwencje w postaci aprobaty lub dezaprobaty przez autorytet górujących nad dzieckiem rodziców lub innych osób wymuszających posłuszeństwo zajmowaną pozycją społeczną.

Zarówno postawy demokratyczne jak i autorytarne zaczynają się w prawdopodobnie wcześnie w naszym życiu. Niejedno w dziele Piageta może budzić wątpliwości. Nie podważa to jednak sugestii zasadniczej, że nie tylko możliwa jest wychowawcza troska o polityczny rozwój dzieci, ale też wydaje się szczególnie ważne wspomaganie ich w tym rozwoju tak, by wzrastały i rozwijały się zdolne do podjęcia i utrzymania się w nastawieniach raczej anty-autorytarnych. W zasobach kulturalnych Europy i świata istnieje wystarczająca ilość wzorców wzajemnego szacunku i modeli koordynacji różnych punktów widzenia, by poradzić sobie z tym niewątpliwym złem, jakim jest wstręt do demokracji.

Adam Niemczyński

Spoleczne konteksty obywatelstwa młodych ludzi i perspektywy na 21 wiek

(Wykład wygłoszony podczas seminarium śródrocznego PSPRC)

Dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM

Co nowego w nauce:
Spoleczne konteksty obywatelstwa

Dzieciństwo i okres młodzieńczy, ze względów formalno-prawnych, często nie są związane z aktywnością obywatelską. Psychologowie rozwoju wychodzą jednak z założenia, że obywatelem nie staje się jednostka wraz z nabyciem formalnych wyborczych praw. Okres młodości i wczesnego dzieciństwa jest krytycznym czasem dla uruchomienia wewnętrznych zasobów sprzyjających aktywności obywatelskiej. Dlatego już od lat sześćdziesiątych 20 wieku, prowadzą systematyczne badania nad uwarunkowaniami rozwojowymi zachowań obywatelskich, by zrozumieć jak stajemy się pasywnymi, wyalienowanymi lub aktywnymi i zaangażowanymi obywatelami. Badania psychologii rozwoju koncentrują się wokół dwóch pytań (1) jakie czynniki warunkują obywatelskie zaangażowanie młodych ludzi oraz (2) na ile obywatelskie zachowania zdeterminowane są wczesnymi doświadczeniami społecznymi z okresu dzieciństwa i młodości?

Badacze zwykle podkreślają trzy grupy czynników mających wpływ na obywatelskie zaangażowanie młodzieży: **mikro** związane bezpośrednio z osobą (np. cechy osobowości), **mezzo** związane z interakcjami z najbliższym otoczeniem (np. edukacją, rodziną, znaczącymi dorosłymi), oraz **makro**, dotyczące uwarunkowań systemowych (np. politycznych, rynkowych, kulturowych).

Wśród zasobów z poziomu **mikro** zwraca się uwagę na wpływ rozumowania prospołecznego oraz znaczenie cech osobowości. Wyniki badań wskazują, że podstawowe cechy osobowości (Wielka Piątka) mają niewielkie znaczenie dla podejmowania aktywności obywatelskiej, choć z wiekiem to znaczenie wzrasta.

Wiele badań poświęconych jest zasobom z poziomu **mezzo**. Tu uwagę zwraca się na wiedzę, edukację, rolę dorosłych i grupy rówieśniczej. Okazuje się, że młodzi, mający większą wiedzę o systemach społecznych i politycznych, wykazują większą aktywność obywatelską, choć jej rodzaj zależy od poziomu zaufania do państwa. Wysoka wiedza wraz z wysokim zaufaniem sprzyja konwencjonalnym zachowaniem obywatelskim (udział w wyborach, zainteresowanie polityką, angażowanie się w aktywność partii). Wiedza połączona z brakiem zaufania, sprzyja angażowaniu się w protesty i bunty. Znaczenie ma też sposób nabywania wiedzy – kultura szkoły, klimat klasy oraz znaczenie dorosłych. Deklaracje młodych związane z przyszłą partycypacją w polityce zależą od uczestnictwa w organizacjach, w których wspierają ich dorośli, nie są natomiast powiązane z nieformalnymi relacjami z kolegami. Tak więc sieć relacji i pozycja w grupie rówieśniczej przekłada się w mniejszym stopniu na aktywność obywatelską niż wsparcie

Ciąg dalszy na następnej stronie

Społeczne konteksty obywatelstwa młodych ludzi i perspektywy na 21 wiek

(Wykład wygłoszony podczas seminarium śródrocznego PSPRC)

dorosłego będącego wzorcem osobowym. Znaczenie dla rodzaju aktywności ma też model edukacji obywatelskiej. Międzynarodowe badania porównawcze pokazują, że długa edukacja obywatelska prowadzona w formie przedmiotu szkolnego sprzyja rozwojowi postaw patriotycznych i identyfikacji narodowej. Jeśli natomiast treści edukacji obywatelskiej zintegrowane są z pozostałymi przedmiotami szkolnymi, wzrasta osobista niezależność (gotowość do brania spraw w swoje ręce) i zaangażowanie społeczne.

Badania z poziomu **makro** pokazują, że aktywność obywatelska ma swoją funkcję adaptacyjną i jest uzależniona od kontekstu społeczno-ekonomicznego. W krajach mało zamożnych, szybko bogacących się i z dużym poziomem nierówności, obywatelstwo przejawia się w relatywnie silniejszej identyfikacji narodowej i patriotyzmie oraz angażowaniu się w działania społeczne i bunty. W krajach zamożnych, wolno bogacących się i o niskich poziomach nierówności społecznej ma częściej postać szacunku dla instytucji państwa, przestrzegania społecznych reguł, udziału w wyborach co sprzyja akceptacji istniejącego stanu rzeczy, lojalności wobec różnych społecznie ustanowionych regulacji i podejmowaniu zachowań w celu ochrony i utrwalania istniejącej rzeczywistości społecznej.

Prof. Beata Krzywosz-Rynkiewicz podczas wykładu
(Seminarium Śródroczne PSPRC 2019)

Większość badań na temat obywatelstwa młodych ludzi prowadzona jest w świecie realnym. Wydaje się jednak, że perspektywy obywatelstwa na 21 wiek zmierzają ku rzeczywistości wirtualnej, która może zmienić koncepcję obywatelstwa.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Społeczne konteksty obywatelstwa młodych ludzi i perspektywy na 21 wiek

(Wykład wygłoszony podczas seminarium śródrocznego PSPRC)

Wśród społecznych i cywilizacyjnych zmian najważniejsze wnoszą nowe media. Niemal wszyscy młodzi ludzie wykorzystają z urządzeń elektronicznych, spędzają dużą część wolnego czasu w mediach społecznościowych, a wielu z tych, których nazywają znajomymi nie widzieli nigdy w rzeczywistości. Prognozy na najbliższe lata pokazują, że świat nowych mediów będzie zawłaszczał powoli aktywności typowo ludzkie. W najbliższych latach sztuczna inteligencja będzie potrafiła pisać szkolne eseje, produkować muzykę, tworzyć filmy a nawet pisać bestsellery (kwestie te były szeroko dyskutowane podczas ostatniej 28. OKPR w Olsztynie poświęconej relacjom między człowiekiem a technologiami w psychologii rozwoju). Bezspornie możemy powiedzieć, że w okres młodości i w dorosłość wkracza pokolenie cyfrowych tubylców, które zasypiało nie z pluszowym misiem ale z laptopem i które nie odróżnia rzeczywistości wirtualnej od realnej. Wpływ nowych technologii na procesy poznawcze konstruowanie tożsamości i socjalizację jest coraz lepiej badany, to wciąż pozostają otwarte pytania co będą oznaczały w przyszłości takie kategorie jak identyfikacja z narodem, przynależność do państwa, społeczności i czym będzie obywatelstwo wchodzącego dzisiaj w dorosłe życie pokolenia. Przedmiotem troski dorosłych jest to, że dzisiaj młodzi ludzie wykazują ograniczone zaangażowanie obywatelskie – mimo nakładów na edukację obywatelską, nie są zainteresowani sprawami państwowymi i nie chodzą do wyborów, nie ufają polityce i mają niechęć do establishmentu. Z drugiej jednak strony potrafią zmobilizować się w protestach, kiedy ograniczone są prawa wolności (świetnym przykładem są masowe bunty studentów w Hong Kongu) oraz wyjść na ulice w obronie środowiska naturalnego (ruch Grety Thunberg). Jakie kwestie będą mobilizowały do aktywności obywatelskiej pokolenie cyfrowych tubylców? Na ile ta aktywność będzie miała wymiar działań realnych a na ile będzie przejawiała się w aktywności w sieci i jakiego rodzaju będzie ta aktywność?

Dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM

WARTO PRZECZYTAĆ:

Krzywosz-Rynkiewicz, B., (2019). Aktywność obywatelska jako zadanie i wyzwanie rozwojowe – znaczenie okresu dzieciństwa i adolescencji, *Psychologia Rozwojowa*, 24 (3) s. 9-20.

Zalewska A., Krzywosz-Rynkiewicz B. (2011). *Psychologiczne portrety młodych obywateli*. Warszawa: Wydawnictwo SWPS Academica.

Krzywosz-Rynkiewicz B., Zalewska A.M., (redaktorzy numeru) (2017). *Citizenship Teaching and Learning, numer tematyczny: Young people citizenship activity in the 21st century*, 12, 2.

Twenge J. M. (2019). *iGen. Dlaczego dzieciaki dorastające w sieci są mniej zbuntowane, bardziej tolerancyjne, mniej szczęśliwe - i zupełnie nieprzygotowane do dorosłości*, Sopot: Smak Słowa.

Zestaw narzędzi do całościowej diagnozy osobowości i funkcjonowania emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży

(Wykład wygłoszony podczas seminarium śródrocznego PSPRC)

Dr hab. Jan Ciecuch, prof. UKSW

W Instytucie Psychologii UKSW w ramach projektów POWR Opracowanie i upowszechnianie narzędzi diagnostycznych wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną - obszar osobowościowy oraz - obszar emocjonalno-społeczny tworzony jest pakiet narzędzi diagnostycznych do całościowej diagnozy osobowości oraz funkcjonowania emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży. Diagnoza ta oparta jest na syntetycznym modelu teoretycznym, stworzonym w ramach projektu.

Skład zestawu narzędzi

Na zestaw składają się:

- ♦ narzędzia do diagnozy dzieci i młodzieży od 3 do 25 lat z podziałem na kilka grup wiekowych, przy czym w każdej z nich mierzone są zmienne w ramach tego samego modelu,
- ♦ narzędzia dostosowane do dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym powstają wersje w alfabecie Braille'a dla niewidomych,
- ♦ narzędzia w wersji papierowej oraz aplikacji online,
- ♦ zestaw materiałów postdiagnostycznych, precyzyjnie połączonych z mierzonymi zmiennymi i modelem teoretycznym.

Przeznaczenie zestawu narzędzi

Zestaw narzędzi zostanie przekazany do poradni psychologiczno-pedagogicznych, które podpiszą porozumienie z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji.

Rozwiązanie problemu fragmentaryczności obecnej diagnozy

Na rynku jest wiele narzędzi diagnostycznych dla dzieci i młodzieży z obszaru emocjonalno-społecznego oraz osobowości, ale ich problemem jest to, że mierzą:

- ⇒ różne zbiory zmiennych,
- ⇒ o różnym zakresie – od wąskich (np. poczucie kontroli) do bardzo szerokich (np. neurotyczność),
- ⇒ z różnych poziomów – od podstawowych trwałych dyspozycji po zmienne wzorce zachowań,
- ⇒ o różnych wzajemnych powiązaniach – niektóre zmienne z różnych obszarów i poziomów pokrywają się lub istotnie zająwiają pomimo różnic w nazewnictwie.

W efekcie istnieje niebezpieczeństwo, że diagnoza może być dość fragmentaryczna. Wytwarzany zestaw narzędzi rozwiązuje powyższe problemy, ponieważ oferuje narzędzia do całościowej diagnozy emocjonalno-społecznej i osobowościowej, opartej na jednym spójnym modelu teoretycznym.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Co nowego w nauce:
Zestaw narzędzi do całościowej diagnozy osobowości i funkcjonowania emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży

Zestaw narzędzi do całościowej diagnozy osobowości i funkcjonowania emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży

(Wykład wygłoszony podczas seminarium śródrocznego PSPRC)

Co nowego w nauce:
Zestaw narzędzi do całościowej diagnozy osobowości i funkcjonowania emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży

Podstawy teoretyczne zestawu narzędzi

Model teoretyczny, będący podstawą zestawu narzędzi diagnostycznych, wyrasta z dążenia do syntetycznego, całościowego ujęcia osobowości oraz funkcjonowania emocjonalno-społecznego. Cały model został oparty na logice Dwuczynnikowego Modelu Osobowości (Cieciuch, Strus, 2017) oraz Kołowego Modelu Metacech Osobowości (Strus, Cieciuch, 2017; Strus, Cieciuch, Rowiński, 2014).

W modelu teoretycznym, będącym podstawą zestawu narzędzi, precyzyjnie różniono te zmienne, które mogą być przedmiotem oddziaływania postdiagnostycznego od zmiennych, które są zasadniczo niezamienialne i stanowią kontekst takich oddziaływań. Ponadto powyższe zmienne odróżniono od tych, które są nadrzędnym celem takich oddziaływań. W szczególności zostały wyróżnione trzy warstwy:

(1) **Dobrostan vs zaburzenia.** W ramach całościowego modelu został skonstruowany submodel dobrostanu, syntetyzujący wiele współczesnych ujęć w taki sposób, aby dobrostanowe charakterystyki wyraźnie odróżnić od zmiennych z kolejnych, niżej opisywanych poziomów. Poziom dobrostanu oraz występowanie objawów problemów psychicznych są traktowane jako wskaźniki ogólnej kondycji psychicznej dziecka i dorastającego, natomiast wzmacnianie dobrostanu oraz zapobieganie lub przeciwdziałanie problemom jest celem oddziaływań profilaktycznych i postdiagnostycznych.

(2) **Mechanizmy emocjonalno-społeczne,** których właściwe funkcjonowanie jest przedmiotem oddziaływań profilaktycznych i postdiagnostycznych. Zostały wyróżnione dwie sfery: funkcjonowanie interpersonalne (społeczne) oraz intrapersonalno-zadaniowe (emocjonalno-motywacyjne). Każda ze sfer została precyzyjnie opisana dwoma ortogonalnymi wymiarami, wraz z wyróżnionymi w ich ramach aspektami. Właściwe funkcjonowanie mechanizmów emocjonalno-społecznych wiąże się z posiadaniem określonych kompetencji i prowadzi do dobrostanu. Zarazem jednak owa prawidłowość funkcjonowania odbywa się w określonych warunkowaniach temperamentalnych.

(3) **Dyspozycje temperamentalne,** które są względnie trwałym kontekstem kształtowanych kompetencji emocjonalno-społecznych. Pewne układy cech temperamentalnych ułatwiają kształtowanie określonych kompetencji, a inne układy utrudniają, zatem wiedza o tak skonceptualizowanym temperamencie jest kluczowa dla efektywności oddziaływań profilaktycznych i interwencyjnych.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Zestaw narzędzi do całościowej diagnozy osobowości i funkcjonowania emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży

(Wykład wygłoszony podczas seminarium śródrocznego PSPRC)

Co nowego w nauce:
Zestaw narzędzi do całościowej diagnozy osobowości i funkcjonowania emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży

Wszystkie trzy sfery charakteryzowane są w podobnej logice, a przy tym precyzyjnie rozróżnione. W ramach pakietu narzędzi planowany jest pomiar wszystkich zmiennych wyróżnionych w każdej ze sfer, co w efekcie oznacza operacjonalizację 36 zmiennych o precyzyjnie określonych relacjach i wkomponowanych w cały proces od wstępnej diagnozy, poprzez diagnozę pogłębioną, aż do materiałów postdiagnostycznych dedykowanych dla danego wyniku diagnostycznego.

Więcej o fundamentach teoretycznych modelu można znaleźć tutaj:

<https://personalitas.pl/kolowy-model-metacech-osobowosci>

Prof. Jan Ciecuch podczas wykładu (Seminarium śródroczne PSPRC 2020)

Zaproszenie do współpracy

Badania trwają i ciągle poszukujemy psychologów, którzy chcieliby współpracować w pracy nad tworzeniem zestawem narzędzi (np. prowadząc badania w swoich poradniach).

Chętnych zapraszamy do kontaktu na adres e-mailowy:

projekt.diagnoza@uksw.edu.pl

Dr hab. Jan Ciecuch, prof. UKSW

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Przypominamy: już za niecałe trzy miesiące XXIX OKPR!

Tegoroczna Ogólnopolska Konferencja Psychologii Rozwojowej odbędzie się w Warszawie w dniach **19-21 maja 2020 r.**

Temat XXIX OKPR brzmi **Współczesne drogi rozwoju - między obawą a nadzieją.**

Konferencja, jak co roku, cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Podczas niej będzie można uczestniczyć w wielu interesujących wykładach, sympozjach i sesjach tematycznych oraz dyskusjach panelowych.

Zaproszenie na XXIX OKPR przyjęli **wybitni badacze rozwoju, którzy wygłoszą wykłady plenarne:**

- ♦ **Prof. Maya Gratier**, Université Paris Nanterre, Laboratoire Ethologie, Cognition, Développement
- ♦ **Prof. Maria Kielar-Turska**, Akademia Ignatianum w Krakowie, Instytut Psychologii
- ♦ **Prof. Willem Koops**, Utrecht University, Developmental Psychology Department, Honorary professor of the history of developmental psychology and education
- ♦ **Prof. Dominika Maison**, Uniwersytet Warszawski, Dziekan Wydziału Psychologii, Katedra Psychologii Biznesu i Innowacji Społecznych
- ♦ **dr hab. Alicja Senejko**, prof. ucz., Uniwersytet Wrocławski, Instytut Psychologii, Kierownik Zakładu Psychologii Rozwoju

Szczegółowy program pojawi się na stronie konferencji w kwietniu (www.psprc.edu.pl/okpr)

Zakończyło się już zbieranie zgłoszeń wystąpień, natomiast **wciąż można zgłaszać udział bierny.**

Konferencja została objęta patronatem przez:

charaktery
magazyn psychologiczny

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
JAGIELLOŃSKIEGO
www.wuj.pl

**moja
psychologia.pl**
przewodnik po rozwoju osobistym

**Co nowego w nauce:
Zaproszenia i zapowiedzi**

Co nowego w nauce: Zaproszenia i zapowiedzi

LLCID 2020

Psychology

The 5th Lancaster Conference on Infant and Early Child Development Lancaster, 26-28 sierpnia 2020 r.

Na Uniwersytecie Lancaster w Wielkiej Brytanii odbędzie się konferencja skupiająca badaczy różnych aspektów **rozwoju w okresie prenatalnym, niemowlęcym oraz we wczesnym dzieciństwie**.

W programie konferencji przewidziane są wykłady zaproszonych gości, referaty oraz sesje plakatowe. Organizatorzy nie przewidują sesji odbywających się równoległe, by każdy uczestnik miał możliwość zaangażowania się w każdy z punktów programu.

Abstrakty można przesyłać do 20 marca 2020 r.

W przeddzień konferencji odbędą się **dwa warsztaty** oraz **zwiedzanie the Lancaster Babylab** połączone z prezentacjami badaczy pracujących w ramach *the Infancy and Early Development Research Group*.

Więcej informacji oraz formularz zgłoszeniowy można znaleźć na stronie konferencji: <http://wp.lancs.ac.uk/lcid/>

14th Annual International Conference on Psychology Ateny, 25-28 maja 2020 r.

Celem konferencji organizowanej przez *the Athens Institute for Education and Research (ATINER)* jest umożliwienie spotkania naukowcom zajmującym się różnymi obszarami badań psychologicznych, w tym psychologią rozwoju człowieka, psychologią edukacyjną i szkolną, a także psychologią społeczną, poznawczą, kliniczną czy psychologią osobowości.

Abstrakty można przesyłać do 15 marca 2020 r. Rejestracja uczestnictwa w konferencji bez wystąpienia jest możliwa najpóźniej miesiąc przed wydatowaniem.

Więcej informacji oraz formularz zgłoszeniowy można znaleźć na stronie konferencji: <https://www.atiner.gr/psychology>

Co nowego w nauce: Zaproszenia i zapowiedzi

3rd Cultural Diversity, Migration, and Education Conference

Poczdám, 27-29 sierpnia 2020 r.

Celem konferencji CDME jest promowanie i stymulowanie badań koncentrujących się na tym, w jaki sposób różnorodność kulturowa i kwestie związane z migracją przyczyniają się do doświadczeń edukacyjnych i adaptacji wśród dzieci.

Organizatorzy przyjmują zgłoszenia od absolwentów różnych dziedzin, w tym edukacji, psychologii, socjologii, studiów nad migracjami i dziedzin pokrewnych.

Termin przesyłania założeń mija 6 kwietnia 2020 r.

Więcej informacji o konferencji oraz możliwość zgłaszania się dostępne są na stronie:

www.cdme-potsdam.de

Rano 27 sierpnia 2020 r. odbędzie się **warsztat przedkonferencyjny nt. *Open Science - A working path to shared principles and behaviours***. Chęć udziału w warsztacie można zgłaszać do 31 lipca 2020 r.

The 15th Global Conference on Ageing

Niagara Falls, Ontario,
1-3 listopada 2020 r.

Konferencja organizowana jest przez *the International Federation on Ageing* (IFA). Tematyka konferencji oscyluje wokół celów zrównoważonego rozwoju ONZ oraz planu działania WHO na rzecz osób starszych.

Cztery główne tematy konferencji to:

1. Przeciwdziałanie nierównościami;
2. Środowisko przyjazne dla osób starszych;
3. Przeciwdziałanie ageizmowi;
4. Wspieranie zdolności funkcjonalnych osób starszych.

Organizatorzy przewidują możliwość zgłaszania sympozjów, referatów, plakatów i warsztatów.

Termin przesyłania zgłoszeń mija 30 czerwca 2020 r.

Więcej informacji o konferencji oraz możliwość zgłaszania się dostępne są na stronie: www.ifa2020.org

Dokładne wytyczne dotyczące zgłaszania abstraktów są dostępne pod adresem: www.ifa2020.org/wp-content/uploads/2019/04/AbstractSubmissionGuidelines_IFA2020.pdf

W Biuletynie PSPRC pojawia się **nowy dział, zatytułowany „Psychologia rozwoju człowieka w Polsce”**. W dziale tym będziemy prezentować obecność psychologii rozwoju człowieka w nauce, dydaktyce i innych obszarach działalności różnych ośrodków naukowych w Polsce.

Psychologia rozwoju człowieka na Uniwersytecie SWPS

Uczelnia powstała w roku 1996 roku, jako Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej. W roku 2015, jako pierwsza, i jak dotąd jedyna uczelnia niepubliczna w Polsce, uzyskała status uniwersytetu przymiotnikowego, zmieniając nazwę na SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny. Zarówno w przestrzeni społecznej, jak i w ramach społeczności akademickiej, uczelnia nazywana jest Uniwersytetem SWPS. W chwili obecnej, Uniwersytet posiada siedziby w pięciu miastach, w tym główny kampus w Warszawie oraz cztery filie: w Poznaniu, Sopocie, Katowicach i Wrocławiu. Ponieważ każdy z Wydziałów, w których odbywa się kształcenie psychologów (zarówno na poziomie studiów magisterskich, jak i doktoranckich), posiada znaczną autonomię, psychologia rozwoju człowieka jest na nich obecna w różnych formach.

Psychologowie rozwoju na Uniwersytecie SWPS

Na Wydziale Psychologii w **Warszawie**, psychologowie rozwoju pracują w ramach *Katedry Psychologii Poznawczej, Rozwoju i Edukacji*, gdzie zajmują się, między innymi, tematyką rozwoju poznawczego oraz jego pomiaru i diagnozy. Na Wydziale Psychologii w **Sopocie** funkcjonuje z kolei *Zakład Psychologii Wspomagania Rozwoju*, którego pracownicy interesują się psychologią kliniczną dziecka, psychologią szkolną i rozwojem poznawczym oraz zastosowaniami wiedzy o rozwoju człowieka. W pozostałych filiach Uniwersytetu, psychologowie rozwoju przynależą do katedr psychologii ogólnej (Poznań), poznawczej i różnic indywidualnych (Wrocław) oraz klinicznej i zdrowia (Katowice).

Uniwersytet SWPS, Warszawa

Uniwersytet SWPS, Sopot

Uniwersytet SWPS, Katowice

Ciąg dalszy na następnej stronie

Psychologia rozwoju człowieka na Uniwersytecie SWPS

Dydaktyka

Psychologia rozwoju człowieka jest na Uniwersytecie SWPS wykładana na pierwszym lub drugim roku studiów (w zależności od wydziału), mając na celu wprowadzenie studentów w problematykę najważniejszych zmian dokonujących się na przestrzeni całego życia oraz w zagadnienia związane z metodologią badań nad rozwojem człowieka. Nacisk kładziony jest na to, aby wiedza o rozwoju pozwoliła także lepiej zrozumieć zagadnienia z innych dziedzin podstawowych. Studenci zainteresowani dalszym rozwijaniem swojej wiedzy z zakresu psychologii rozwoju człowieka, angażują się w działania kół naukowych poświęconych tej subdyscyplinie, a począwszy od czwartego roku studiów, mają możliwość wybrania jednej z kilku specjalności, wśród których znajdują się takie, które oferują znaczne pogłębienie wiedzy o rozwoju człowieka. Na Wydziałach Psychologii w Katowicach i w Poznaniu realizowana jest *specjalność Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży*, która obok aspektów klinicznych kładzie nacisk na ogólny rozwój w dzieciństwie i adolescencji, a na Wydziale Psychologii w Sopocie realizowana jest *specjalność Psychologia wspomagania rozwoju*, skoncentrowana na przygotowaniu studentów do pracy z dziećmi i młodzieżą, zarówno w obszarze zdrowia psychicznego, jak i wychowania i edukacji.

Uniwersytet SWPS, Poznań

Uniwersytet SWPS, Wrocław

Dodatkowo, studenci mają możliwość *przygotowywania prac magisterskich pod kierunkiem badaczy rozwoju człowieka*. Wśród przykładowych prac magisterskich jakie zostały przygotowane w ostatnim czasie, wskazać można, między innymi:

- *Perfekcjonizm a formowanie się tożsamości w okresie adolescencji. Badania uczniów zasadniczych szkół zawodowych i liceów ogólnokształcących* (praca przygotowana pod kierunkiem dr. Konrada Piotrowskiego na Wydziale w Poznaniu);
- *Pomiar funkcji wykonawczych u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym z wykorzystaniem metody Head-Toes-Knees-Shoulders (HTKS): Polska adaptacja narzędzia i próba weryfikacji jego trafności* (praca przygotowana pod kierunkiem dr. Anny Kamzy na Wydziale w Poznaniu).

Ciąg dalszy na następnej stronie

Psychologia rozwoju człowieka na Uniwersytecie SWPS

Nauka

Uniwersytet SWPS, włączając wszystkie swoje filie, stanowi bardzo duży ośrodek badawczy, zatrudniający, na wydziałach psychologii, ponad 200 etatowych pracowników, wśród których większość, oprócz dydaktyki, realizuje zadania badawcze. Badacze rozwoju człowieka pracują zarówno nad swoimi indywidualnymi projektami badawczymi, jak i pracując w ramach centrów badawczych bądź laboratoriów. Ośrodki, które szczególnie intensywnie zajmują się obecnie badaniami rozwojowymi, to, między innymi, **Laboratorium Neuronauki Emocji w Poznaniu** (<https://www.swps.pl/nauka-i-badania/jednostki-badawcze/laboratorium-neuronauki-emocji>), realizujące badania nad predyktorami rozwoju deficytów wykonawczych u dzieci z wysokim poziomem impulsywności oraz **Centrum Badań Stosowanych nad Zdrowiem i Zachowaniami Zdrowotnymi** (<https://www.swps.pl/nauka-i-badania/jednostki-badawcze/care-beh>), gdzie realizowane są badania nad zmianą zachowań żywieniowych w cyklu życia oraz predyktorami nadwagi wśród dzieci.

Efektom prac badawczych są oczywiście **publikacje naukowe**, nierzadko ukazujące się w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym.

Wymienić tu można, chociażby, kilka przykładowych publikacji przygotowanych w ostatnich latach przez członków naszego Stowarzyszenia, pracujących na Uniwersytecie SWPS:

Borucka-Iwańska, A., **Dołęga, Z.** (2018). Dziecko w żałobie - przegląd wybranych podejść teoretycznych. *Psychologia Rozwojowa*, 23, 9-23. [doi:10.4467/20843879PR.18.001.8596](https://doi.org/10.4467/20843879PR.18.001.8596)

Kalka, D., Karcz, B. (2018 – w druku). Personality, coping with stress and quality of life in individuals at risk of type 2 diabetes in late adolescence - mediation model testing. *European Journal of Developmental Psychology*. [doi:10.1080/17405629.2018.1552585](https://doi.org/10.1080/17405629.2018.1552585)

Kamza, A. (2019). Attachment to mothers and fathers during middle childhood: An evidence from Polish sample. *BMC Psychology*, 7, 1-18. [doi:10.1186/s40359-019-0361-5](https://doi.org/10.1186/s40359-019-0361-5)

Piotrowski, K., Brzezińska, A. I., Luyckx, K. (2018 – w druku). Adult roles as predictors of adult identity and identity commitment in Polish emerging adults: Psychosocial maturity as an intervening variable. *Current Psychology*. [doi:10.1007/s12144-018-9903-x](https://doi.org/10.1007/s12144-018-9903-x)

Piotrowski, K. (2018). Adaptation of the Utrecht-Management of Identity Commitments Scale (U-MICS) to the measurement of the parental identity domain. *Scandinavian Journal of Psychology*, 59, 157-166. [doi:10.1111/sjop.12416](https://doi.org/10.1111/sjop.12416)

dr Konrad Piotrowski, Uniwersytet SWPS

Publikacje Czasopismo Psychologia Rozwojowa

Czasopismo **Psychologia Rozwojowa** prezentuje aktualną wiedzę o rozwoju, stanowiąc cenne uzupełnienie publikacji podręcznikowych. **Jest jedynym na polskim rynku czasopismem zajmującym się rozwojem człowieka.** Rekomendujemy je zarówno pracownikom nauki badającym problemy rozwoju, studentom kierunków psychologicznych, pedagogicznych, medycznych a także psychologom i pedagogom praktykom.

Warto podkreślić ciągły rozwój czasopisma, którego wyrazem jest między innymi wciąż poszerzana indeksacja w bazach danych, uwzględnienie czasopisma na liście ERIH+, a także **rosnąca ocena czasopisma w ewaluacji ministerialnej; w roku 2019 czasopismo w ewaluacji MNiSW uzyskało 20 punktów.**

W najbliższym, **pierwszym numerze** czasopisma ukaza się m.in. następujące artykuły:

Projekty MetaLab i ManyBabies: meta-analizy w psychologii rozwojowej (Włodzisław Duch)

Doświadczenie parentyfikacji a poczucie tożsamości we wczesnej dorosłości (Aleksandra Publicewicz, Anna Oleszkowicz)

Znaczenie prężności pacjentów chorujących na schizofrenię dla jakości ich przywiązania i relacji z rodzicami (Maja Moroch, Dorota Suwalska-Barancewicz)

Obraz własnego ciała i poczucie jakości życia młodych kobiet z zespołem policystycznych jajników (Beata Ziółkowska, Patrycja Wróbel)

Ekspozycja na fabularną prozę a spontaniczna versus jawna mentalizacja (Adam Putko, Agnieszka Michałowska, Agata Złotogórska-Suwińska)

Redakcja czasopisma zaprasza do nadsyłania oryginalnych artykułów, zarówno o charakterze teoretycznym, przeglądowym, jak i raportów z badań empirycznych, a także sprawozdań z konferencji w obszarze psychologii rozwoju człowieka i recenzji nowych, ważnych dla dziedziny publikacji.

Czasopismo można zamówić poprzez stronę internetową Wydawnictwa UJ oraz poprzez stronę internetową czasopisma. Wszystkie numery można zamawiać w wersji drukowanej lub elektronicznej. Dodatkowo, **cała zawartość numerów z lat 2009-2018 dostępna jest bezpłatnie w wersji elektronicznej** na stronie internetowej czasopisma (www.ejournals.eu/Psychologia-Rozwojowa).

Otwarcie dostępu do pełnych tekstów artykułów z lat 2017-2018 było możliwe dzięki finansowaniu w ramach umowy 553/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

W 2019 roku czasopismo zakwalifikowało się do programu MNiSW „Wsparcie Czasopism Naukowych”, dzięki któremu możemy między innymi zachować otwarty dostęp w latach 2019-2020.

Dodatkowe informacje dotyczące zamawiania pojedynczych artykułów oraz całych numerów można znaleźć na stronie internetowej: www.ejournals.eu/jak-zamawiac/.

Dr Beata Winnicka, AIK,
Sekretarz redakcji

Młodzi w nauce: Student and Early Career Network of EARA

Nagrody EARA

Europejskie Stowarzyszenie Badań nad Adolescencją zaprasza do zgłaszania kandydatów do nagród przyznawanych przez stowarzyszenie co dwa lata przy okazji konferencji EARA:

- 2020 EARA Young Scholar Award dedykowana młodym naukowcom ze stopniem doktora publikującym wyniki swoich badań na łamach czasopism międzynarodowych poświęconych tematyce adolescencji i dorastania (www.earaonline.org/awards/young-scholar-award);
- 2020 EARA Lifetime Achievement Award przyznawana doświadczonym badaczom za wybitny wkład i życiowe osiągnięcia w zakresie badań nad adolescencją (www.earaonline.org/awards/lifetime-achievement-award);
- 2020 EARA Outstanding Mentor Award wyróżniająca naukowców zaangażowanych w kształcenie doktorantów i młodych naukowców oraz promowanie wysokiej jakości badań nad adolescencją (www.earaonline.org/awards/outstanding-mentor-award/).

Termin przesyłania kandydatur mija 15 marca 2020 r. Zarówno osoby nominujące, jak i nominowane muszą być członkami EARA (wniosek o członkostwo można złożyć za pośrednictwem strony www.earaonline.org, do czego serdecznie zachęcamy!).

Zaproszenie na szkołę letnią

W dniach [od 30. sierpnia do 2. września, tuż przed 17. edycją konferencji EARA](#), odbędzie się szkoła letnia współorganizowana przez EARA, EADP oraz SRA. Uczestnicy będą zgłębiać tematykę dorastania i rozwoju adolescentów oraz pod okiem ekspertów będą udoskonalać swoje projekty doktorskie. Szkoła letnia odbędzie się w Vila do Conde, jednym z najstarszych miasteczek północnej Portugalii, a wśród wykładowców pojawią się specjaliści w dziedzinie, m.in.: Christy Buchanan, Toon Cillessen, Lisa Kiang, Emmanuel Kuntsche, Stephen Russell. Organizatorzy pokrywają koszty pobytu oraz posiłków. Do udziału zaproszeni są doktoranci, którzy: (1) są członkami EARA, EADP lub SRA (zapraszamy do zapisów – to nie jest trudne, a korzyści jest bardzo wiele!); oraz (2) są w trakcie realizacji planu badawczego związanego z przygotowaniem swojej pracy doktorskiej.

[Termin nadsyłania aplikacji mija 5 kwietnia 2020.](#)

Z nadesłanych aplikacji wyłonione zostaną 24 osoby (po 8 na stowarzyszenie). Gorąco zachęcamy do szlifowania swoich CV oraz ubiegania się u swoich promotorów o listy rekomendacyjne! Więcej szczegółów pod adresem:

www.earaonline.org/summer-schools

Na zachętę: plaża w pobliżu Vila do Conde :-)

Emerging Scholar Spotlight

Emerging Scholar Spotlights są to krótkie prezentacje rekomendowanych artykułów publikowanych ostatnio przez członków SECNet. Styczeniowe wydanie prezentuje artykuł Stefanosa Mastrotheodorosa i wsp. opublikowany na łamach czasopisma *Journal of Youth and Adolescence* – w artykule wykazano, że rodzice i młodzież inaczej postrzegają intensywność konfliktu w relacji rodzic-dziecko oraz że rozbieżności te zależne są w szczególności od osobowości nastolatków i ich ojców. Lutowe zaś wydanie prezentuje artykuł Karin Boson i wsp. opublikowany na łamach *Addictive Behaviors*, który koncentruje się na roli cech osobowości w przewidywaniu wczesnej inicjacji alkoholowej u nastolatków.

mgr Maria M. Kwiatkowska, UKSW
Przedstawiciel Polski w EARA SECNet
maria.kwiatkowska@uksw.edu.pl

European Journal of Developmental Psychology

ERU
Early Researchers Union

Marcowe wydanie EJDP (tom 17, nr 2) zawiera dziewięć artykułów tematycznych, w tym **jeden autorstwa badaczy z Polski:**

- ♦ „Personality, coping with stress and quality of life in individuals at risk of type 2 diabetes in late adolescence - mediation model testing”. DOI: 10.1080/17405629.2018.1552585
- ♦ „Narrative and persuasive texts written by pupils across primary school”. DOI: 10.1080/17405629.2018.1555459
- ♦ „Korean children’s preference formation based on social categories: comparison between gender cues and age cues”. DOI: 10.1080/17405629.2018.1561363
- ♦ „A diffusion model decomposition of orientation discrimination in children with Autism Spectrum Disorder (ASD)”. DOI: 10.1080/17405629.2018.1561364
- ♦ „The interaction between impulsivity, inhibitory control and scale errors in toddlers”. DOI: 10.1080/17405629.2019.1567324
- ♦ „How are sexually abused children interviewed during criminal proceedings in Italy?” DOI: 10.1080/17405629.2019.1573665
- ♦ „The effect of emotional intensity of shame on children’s prosocial behaviour”. DOI: 10.1080/17405629.2019.1573666
- ♦ „Is pornography a risk for adolescent academic achievement? findings from two longitudinal studies of male adolescents”. DOI: 10.1080/17405629.2019.1588104
- ♦ „Emotional understanding predicts facial recognition in 3-to 5-year-old children”. DOI: 10.1080/17405629.2019.1589445

Młodzi w nauce
Early Researchers Union
European Association of Developmental Psychology

W numerze znalazł się ponadto jeden artykuł w dziale *Developmentrics*:

„The French adaptation of the Satisfaction with Life Scale (SWLS): Factorial structure, age, gender and time-related invariance in children and adolescents”. DOI: 10.1080/17405629.2019.1680359

Ciąg dalszy na następnej stronie

ERU
Early Researchers Union

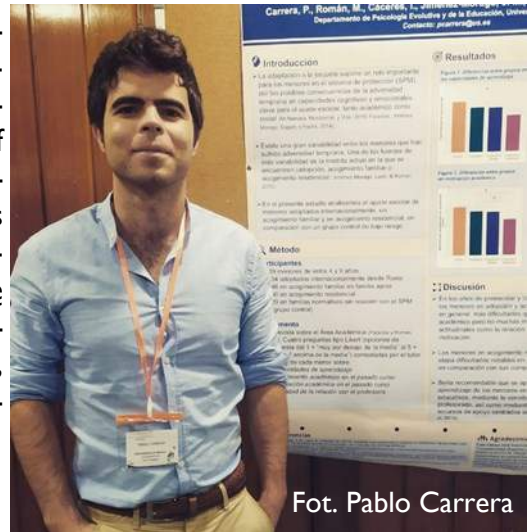
Młodzi w nauce

Early Researchers Union

European Association of Developmental Psychology

Badania członków ERU

Pablo Carrera, doktorant z Uniwersytetu Sewilli, pełniący funkcję przedstawiciela Hiszpanii w ERU EADP opublikował artykuł pt. „Caregiver ratings of executive functions among foster children in middle childhood: Associations with early adversity and school adjustment”. Badania poruszają problematykę funkcjonowania poznawczo-emocjonalnego dzieci w wieku 5-9 lat, wychowywanych w rodzinach zastępczych. Link do artykułu www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0190740919303238?dgcid=author

Fot. Pablo Carrera

Szkoła Letnia na Tilburg Univeristy w Holandii

Tilburg Univeristy organizuje w lipcu 2-tygodniową szkołę letnią z zakresu psychologii międzykulturowej „Cultural Diversity: Theory and Practice”. Program szkoły zakłada zgłębienie tematyki różnorodności kulturowej z perspektywy teoretycznej oraz praktycznej. Koszt uczestnictwa: €1000, 6 ECTS. Więcej informacji na stronie <https://bit.ly/2T4yEKu>

Kto i jak może dołączyć do ERU?

Studenci, doktoranci oraz doktorzy do stanowiska adiunkta (*assistant professors*) włącznie, którzy zainteresowani są badaniami nad szeroko rozumianą psychologią rozwoju człowieka. Do ERU można bezpłatnie dołączyć będąc członkiem EADP.

Uwaga! Obywatelom Polski przysługuje zmniejszona opłata członkowska w EADP tzw. *reduced fee region*, która wynosi 70 euro lub 40 euro (studenci). Członkostwo ważne jest 2 lata.

Skontaktuj się z nami!

Zachęcamy do śledzenia działań ERU w mediach społecznościowych:

profil na Facebooku www.facebook.com/EadpERU

oraz na Twitterze www.twitter.com/EadpERU.

Jeśli pojawią się jakieś pytania, sugestie bądź propozycje współpracy, zapraszamy do bezpośredniego kontaktu.

dr Ilona Skoczeń, UKSW
Przedstawiciel Polski ERU EADP
i.skoczen@uksw.edu.pl

BIULETYN *Polskiego Stowarzyszenia* *Psychologii Rozwoju Człowieka*

Numer 22

Dołącz do nas!

Dlaczego warto należeć do Stowarzyszenia

- ⇒ Jesteśmy **jedynym Stowarzyszeniem w Polsce** zrzeszającym środowisko psychologów naukowców i praktyków zajmujących się zagadnieniami rozwoju człowieka.
- ⇒ Organizujemy co roku **ogólnopolskie konferencje naukowe**, gromadzące ponad 100 osób, na których omawiane są wyniki badań naukowych i rozwiązania praktyczne w obszarze rozwoju człowieka. W 2020 roku odbędzie się już XXIX cykliczna konferencja.
- ⇒ Stowarzyszenie wydaje **czasopismo naukowe Psychologia Rozwojowa**, które w umieszczone jest w wykazie czasopism naukowych MNiSW z punktacją 20 pkt. oraz na liście ERIH+.

Deklaracja członkowska znajduje się na stronie Stowarzyszenia:

<http://www.psprc.edu.pl/dolacz-do-nas>

